

ТӨР, ИРГЭНИЙ НИЙГМИЙН ТҮНШЛЭЛ: ололт амжилт, сургамж, цаашдын зорилтууд

Г. Ундрал

Иргэний нийгмийн з[] вл[] лийн зохицуулагч
Ардчиллын Боловсрол Төвийн захирал

DEMO

Төр-ТББ-ын түншлэл: ололт, амжилт

- МУ-ын Засгийн газар 2008.1.23-ны өдрийн хуралдаанаар “Нийтээр тэмдэглэх баярын болон тэмдэглэлт өдрүүдийн тухай” хуулийн 5.2-ыг үндэслэн “Хууль хэрэгжүүлэх зарим арга хэмжээний тухай” ЗГ-ын 2004.7.29-ний өдрийн 163 дугаар тогтоолоор баталсан “Тэмдэглэлт өдрүүд”-ийн жагсаалтад “51. Иргэний нийгмийн өдөр—1 дүгээр сарын 31” гэсэн нэмэлт оруулж ЗГ-ын 22 дугаар тогтоолыг баталлаа.

Төр-ТББ-ын түншлэл: ололт, амжилт

- 2008.2.1-ны өдөр ИНБ-ууд анхны хурлаа хийж зохион байгуулалтанд орж Иргэний нийгмийн зөвлөл байгуулагдав.
- Энэ хурлаас ТББ-ын салбарыг төлөөлж ЗГ-тай харьцах, ТББ-ын асуудлыг бодлогын үйл явцад оролцоход зуучлах, дэмжих, холбох үүрэг бүхий төлөөлөгчөөр Ардчиллын Боловсрол Төвийн захирал Г. Ундрал сонгогдож Иргэний нийгмийн зөвлөлийн зохицуулагчаар томилогдов.
- МУ-ын Засгийн газар 2008.3.12-ны өдрийн хуралдаанаар Төрийн бус байгууллагуудтай хамтран ажиллах тухай 93 дугаар тогтоолыг гаргаж МУ-ын эдийн засаг, нийгмийг хөгжүүлэх үндсэн чиглэл болон төсвийн гүйцэтгэлд мониторинг хийх үйл ажиллагаанд ТББ-уудыг оролцуулах нөхцөл бөрдөөлж ажиллахыг ЗГ-ын гишүүд, аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нарт үүрэг болголоо.

Төр-ТББ-ын түншлэл: ололт, амжилт

- 2008.3.26-ны өдөр МУ-ын Засгийн Газар болон Иргэний нийгмийн зөвлөл Хамтын ажиллагааны гэрээнд гарын үсэг зурж МУ-ын ЗГ-ын 93 дугаар тогтоолыг баталгаажууллаа.
- Уг Гэрээгээр хоёр тал хамтын ажиллагааны өндсөн зарчим болон өйл ажиллагааны өндсөн чиглэл өдээ тодорхойлж, хоёр тал хөлээх өөргээ тус тус тусгасан болно.
- Засгийн газраас Иргэний нийгмийн зөвлөлтэй хамтран ажиллах гэрээний дагуу хэрэгжүүлэх өйл ажиллагааны төлөвлөгөөг баталж, биелэлтийг хангах арга хэмжээ авахыг МУ-ын сайд, ЗГ-ын Хэрэг эрхлэх газрын даргад, шаардагдах хөрөнгийн асуудлыг ЗГ-т оруулж шийдвэрлүүлэхийг Сангийн сайдад даалгав.

Төр-ТББ-ын түншлэл: ололт, амжилт

- ЗГ-ын тухай хуулийн 19 дүгээр зүйл, ТББ-ын тухай хуулийн 9.3-ыг ндэслэн МУ-ын ЗГ-аас “Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яам, төрийн харъяалагдах агентлагууд, Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газар, Захирагчийн ажлын алба болон Засаг даргын дэргэдэх байгууллагын бүтэц, төрийн свийн ашиглалтад мониторинг хийж, цаашид боловсронгуй болгох талаар тодорхой санал, зөвлөмж гаргах үүрэг бүхий ИНЗ-ийн мониторингийн багийн үйл ажиллагаанд шаардагдах 9.0 сая төгрөгийг Засгийн газрын нөхцлийн сангаас гаргах” ЗГ-ын 2008.4.23-ны дэргийн 151 дүгээр тогтоол гарсан билээ.
- Иргэний нийгмийн зөвлөл нь удаа дараа хуралдаж мониторинг хийх багаа бүрдүүлж, удирдамж, ажлын төлөвлөгөө гаргасан боловч ЗГ дээрхи хөрөнгийг нөхөж хөртөл гаргаж чадсангүй болно.

Төр-ТББ-ын түншлэл: ололт, амжилт

- Төр, ТББ-ын түншлэлийг эрчимжүүлэх зорилгоор ТББ-ууд үйл ажиллагааны чиглэл тус бүрээрээ харъяалагдах яамтайгаа хамтын ажиллагааны зохион байгуулалтад орж эхэлж байна.
- Жишээ нь: БОАЖЯ-амны зөв гэс 2008.11.25-ны өдөр 300 гаруй байгаль орчны ТББ-уудыг оролцуулсан улсын анхны зөвлөлийг үндэсн хийж ТББ-ууд нь зохион байгуулалтад орж БОАЖЯ-тай харьцах 11 хөний бүрэлдэхүүнтэй ТББ-ын Зөвлөл байгуулагдаж БОАЖЯ-тай Хамтын ажиллагааны гэрээ байгуулав.
- Мөн төрийн зарим чиг үүргийг байгаль орчны ТББ-уудаар гэрээний үндсэн дээр гүйцэтгүүлж болох ажил, үйлчилгээний жагсаалтыг БОАЖ-ын сайдын 2008.11.24-ны өдрийн 51 дүгээр тушаалаар баталгаажуулав.

Төр-ТББ-ын түншлэл: ололт, амжилт

- Жишээ нь: НХХЯамны зөв гэс 2008.12.12-ны өдөр “Ядуурлыг бууруулах зорилт-ТББ-ын оролцоо” сэдэвт зөв өлөлдөх уулзалтыг хийж НХХЯ ба тухайн салбарын ТББ-ууд хамтран ажиллах арга хэлбэр болон өйл ажиллагааны чиглэлээ тодорхойлох 11 хөний бөр рэлдэхөнтэй ТББ-ын Ажлын хэсэг байгуулагдав.
- Жишээ нь: уул уурхайн чиглэлээр ажилладаг ИНБ-ууд мөн зохион байгуулалтад орж Ашигт малтмалын гэрээнийн асуудлаар байр сууриа нэгтгэж ЭБЭХ-ний сайдтай цуврал уулзалтууд хийж байна.
- Дурьдагдсан дээрх туршлага дээр өндэслэн ИНЗ-ийн зөв гэс Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны яам болон Эрх зорлон мэндийн яамдтай салбарын ТББ-уудын зөв өлөлдөх уулзалтуудыг хийхээр төвлөж байна.

Төр-ТББ-ын түншлэл: сургамжууд

- ТББ-ууд тэртэй хамтран ажиллах, тэрийн чиг үүргийг гүйцэтгэхийн тулд үүрсдэг чадавхитай байх, үүрийн зөвлөж буй ажил, үйлчилгээндээ мэргэшэх, төлөвших хэрэгтэй байна.
- 2007 онд ТББ-ууд “ТББ-ын ёс зүйн кодекс/зарчмууд”-аа боловсруулж, хэлэлцэн баталсан болно. Одоогоор “ТББ-ын ёс зүйн кодекс”-д нэгдэн орсон 38 ТББ байна.
- ТББ-ууд цаашид үйл ажиллагааныхаа стандартуудыг боловсруулж, салбараараа хэлэлцэж батлах ажил хийгдэхээр төлөвлөгдөдөг байна.

Төр-ТББ-ын түншлэл: сургамжууд

- ИНБ-ын ЗГ-тай шууд харьцаж бодлого боловсруулах, шийдвэр гаргах үйл явцад ИНБ-ын оролцоог хангах төлөөллийн альтернатив механизм байхгүйгаас болж Хамтын ажиллагааны гэрээний хэрэгжилтэд сөрөг үр нөлөөлж байна /удаа дараа утсаар холбогдох, хариу хэлээж хэлэлтийн байдалд байх, асуудал шийдэгдэхгүй удаашрах, г.м./
- Иймд ИНБ-Засгийн газар хоорондын харилцаа холбоо, хамтын ажиллагааг боловсронгуй болгох үндэнээс илүү нээлттэй, ханд сурталгүй, оновчтой процедурыг сонгож ажиллах /ТББ-ын сектор ба төрийн байгууллагын харилцааны дүрэм боловсруулж мөрдөх, ЗГ-ын дэргэд ИНБ-тай харьцах нэгж байгуулан ажилуулах, тодорхой тогтмол хугацаанд ИНБ-ЗГ-ын төлөөлөл уулзаж ярилцаж байх, г.м./

Төр-ТББ-ын түншлэл

1. Төр ба ТББ-ын хоорондын харьцах харилцааны механизмыг боловсронгуй болгох:
 - Төр ба ТББ хоорондын мэдээлэл солилцоог нээлттэй, ил тод, уян хатан болгох, харилцааны процессыг хангах дүрэм боловсруулж мөрдөх.
 - Засгийн газар, ЗГ-ын харъяа яам, агентлаг, нийслэл, аймаг, дүүргүүдэд ИНБ-тай харьцах тусдаа нэгж байгуулан ажиллуулах, харилцан санал бодлоо ярилцдаг, төлөвлөдөг, тайлагнадаг тодорхой, тогтмол хугацааны цагтай болох.

Төр-ТББ-ын түншлэл

2. Бодлого боловсруулах, шийдвэр гаргах түвшинд ТББ-ын оролцоог хангах
 - ЗГ-ын яамд болон аймаг, дүүргийн Засаг даргын албад харъяалагдах салбарын ТББ-тай хамтран ажиллах гэрээ байгуулах, гэрээг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөө гарган батлуулж ажиллах.
 - Дээрхи байгууллагуудтай хамтран ажиллах ТББ-ын зөвлөлийг салбарын ТББ-ууд өөрсдөө дотроосоо сонгон гаргах.
 - Яамд болон аймаг, дүүргийн Сайд/Засаг даргын зөвлөлийн бэрэлдэхүүнд ТББ-ын төлөөллийг оруулж ажилуулах журамд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж хэрэгжүүлэх.

Төр-ТББ-ын түншлэл

- Салбарын зарим чиг үүргийг ТББ-уудаар гүйцэтгүүлэх ажил, үйлчилгээний жагсаалтыг ТББ-уудын оролцоотойгоор хэлэлцэж холбогдох журмыг боловсруулах, тус журмыг хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөө гаргах, шаардагдах зардлыг яамны төсөвт тусгах зэрэг асуудлуудыг тухайн яамны сайдын тушаалаар баталгаажуулж ажиллах.
- Улсын болон орон нутгийн төсөв боловсруулах, хэлэлцэх, батлах, хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаанд ТББ-ын төлөөллийг оролцуулж ажиллуулах журмыг боловсруулж батлах.
- Төрийн байгууллагын бэтэц, төсвийн зарцуулалтад ИНБ-аар хяналтын мониторинг хийлгэх процедурыг боловсронгуй болгох.

Иргэний нийгмийн тогтвортой хөгжлийг хангах таатай орчин бүрдүүлэх

Эдийн засгийн орчин:

1. ТББ-ын санхүүжилтийг хангах механизмыг боловсронгуй болгох, холбогдох хууль тогтоомжид нэмэлт, өөрчлөлт оруулах:
 - 1%-ийн татварыг хуульчилж батлах
 - 1%-ийн татварын хуваарилагдаагүй хөрөнгөөр “Иргэний нийгмийн хөгжлийн сан” хэмээх төвлөрсөн сан бий болгох /бусад эх үүсвэрийг судлах/
 - Нийгэмд үйлчилдэг ТББ-д өргөсөн хандивыг хандивлагчийн татвар ногдуулах орлогоос хасаж тооцоолох, үйлчлэсэн хөрөнгийг татвараас чөлөөтлөх тухай заалтуудыг сэргээж хуульчлах

Иргэний нийгмийн тогтвортой хөгжлийг хангах таатай орчин бүрдүүлэх

Эдийн засгийн орчин:

2. Гадаадын зээл, тусламжийн өр ашгийг нэмэгдүүлэх, тодорхой хувийг ИНБ-уудад чиглүүлдэг болгох.
3. Донор байгууллагуудад нэгдсэн нөлөөлөл явуулж, МУ-д зориулсан тусламжийн санхүүжилтийг олон улс болон гадаадын байгууллагууд руу чиглүүлдэг практикийг өргөжүүлэхийг шаардах.
4. Төрийн зарим чиглэлийг ТББ-аар гэрээний өндсөн дээр гүйцэтгүүлж, ажил үйлчилгээг нь санхүүжүүлэх механизмыг бий болгох.

Иргэний нийгмийн тогтвортой хөгжлийг хангах таатай орчин бүрдүүлэх

Эдийн засгийн орчин:

5. ТББ-уудад давхар дарамт учруулж буй 2008 онд Нийгмийн даатгалын тухай хуульд орсон нэмэлт, өөрчлөлтийн заалтыг хөнгөвчлөх болгох.
6. ТББ-ын санхүүгийн болон татварын тайланг илүү ТББ-ын мөн чанар, үйл ажиллагааны онцлогт уялдуулан шинэчилж гарган мөрдөх.
7. ИНБ-ыг нэгдсэн офисын байраар хангах.

Баярлалаа.

???